

Brüssel, 17. august 2020
REV2 – asendab 4. juuni
2018. aasta teate (REV1)

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST JA ELI ÕIGUSNORMID, MILLES KÄSITLETAKSE INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSKAITSE TAGAMIST TOLLIS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis³.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁴ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast üleminekuperioodi lõppu (osa A allpool). Lisaks selgitatakse käesolevas teates õigusnorme, mida kohaldatakse Põhja-Iirimaal pärast üleminekuperioodi lõppu (osa B allpool).

Soovitused sidusrühmadele

Selles teates kirjeldatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse sidusrühmadel eelkõige teha järgmist:

- hinnata hoolikalt, kus nad esitavad liidu meetmete võtmise taotlused vastavalt määrusele (EL) nr 608/2013;

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT L 29, 31.1.2020, lk 7) (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁴ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

- hinnata vajadust saada pärast üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigi tolli pakutavat kaitset kohaldatavate Ühendkuningriigi õigusaktide alusel.

Märkus

Käesolevas teates ei käsitleta

- konkreetseid intellektuaalomandiõigusi ELis;
- intellektuaalomandiõiguste ammendumist käsitlevaid ELi õigusnorme⁵;
- õigusalast koostööd tsiviil- ja kaubandusajades käsitlevaid ELi õigusnorme („Euroopa rahvusvaheline eraõigus“).

Nende aspektide kohta on koostamisel või avaldatud muud teated⁶.

Samuti juhitakse tähelepanu üldisemale teatele keeldude ja piirangute, sh impordi-/ekspordilitsentside kohta.

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes ELi õigusnorme intellektuaalomandi õiguskaitse tagamise kohta tollis ja eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrust (EL) nr 608/2013,⁷ mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed.

ELi tolliasutused peavad tegema määrusega (EL) nr 608/2013 ettenähtud kontrolle ELi ja Ühendkuningriigi vahel toimuva kauba liikumise puhul.

Määruse (EL) nr 608/2013 II peatüki 1. jao kohaselt võib taotleja esitada pädevale tolliasutusele liidu taotluse, milles nõutakse kõnealuse liikmesriigi või ühe või mitme muu liikmesriigi tolliasutuselt meetmete võtmist intellektuaalomandi õiguse rikkumise kahtlusega kauba suhtes.

Kui pädev tolliasutus rahuldab liidu taotluse vastavalt määruse (EL) nr 608/2013 II peatüki 2. jaole, jõustub see otsus kõikides liikmesriikides, kus on tolliasutuselt nõutud meetmete võtmist (määruse (EL) nr 608/2013 artikli 10 lõike 2 punkt b).

- Liidu taotluste esitamine. Pärast üleminekuperioodi lõppu ei saa Ühendkuningriigi pädevale tolliasutusele enam liidu taotlusi esitada.

Liidu taotlused, mis on esitatud enne üleminekuperioodi lõppu muus ELi liikmesriigis kui Ühendkuningriigis, jäävad pärast üleminekuperioodi lõppu liidus

⁵ Igal juhul tuletatakse meelde, et määrust (EL) nr 608/2013 ei kohaldata ebaseadusliku paralleelkaubanduse ja ületootmise suhtes, vt määruse (EL) nr 608/2013 artikli 1 lõige 5.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_et

⁷ ELT L 181, 29.6.2013, lk 15.

kehtima isegi siis, kui nende tolliasutuste seas, kellelt nõuti meetmete võtmist, on ka Ühendkuningriigi tolliasutused. Kõnealune taotlus ei ole siiski Ühendkuningriigis enam kehtiv. Kui liidu taotlus esitati muus liikmesriigis kui Ühendkuningriigis ning selle taotlusega nõuti üksnes selle liikmesriigi ja Ühendkuningriigi tolliasutustelt meetmete võtmist, jääb see taotlus kehtima kui riigisisene taotlus selle liikmesriigi jaoks, kus see esitati.

- Rahuldatud liidu taotlustega seotud otsused. Liidu taotluste rahuldamise otsused, mille on vastu võtnud Ühendkuningriigi pädevad tolliasutused, ei ole pärast üleminekuperioodi lõppu liidus enam kehtivad. Otsuse saajad peavad esitama uue liidu taotluse ühes ELi liikmesriigis, et nad saaksid taotluse rahuldamise otsuse selle liikmesriigi või nende liikmesriikide kohta, mille nad taotluse esitamisel valisid.

Ühes ELi liikmesriigis vastu võetud liidu taotluste rahuldamise otsused jäävad pärast üleminekuperioodi lõppu Euroopa Liidus kehtima isegi siis, kui nende tolliasutuste seas, kellelt nõuti meetmete võtmist, on ka Ühendkuningriigi tolliasutused. Kui liidu taotluse rahuldamise otsus võeti vastu muus liikmesriigis kui Ühendkuningriik ning sellega nõuti üksnes selle liikmesriigi ja Ühendkuningriigi tolliasutustelt meetmete võtmist, jääb see otsus kehtima selle liikmesriigi jaoks, kus see vastu võeti.

B. ÕIGUSNORMID, MIDA KOHALDATAKSE PÕHJA-IIRIMAAL PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll⁸. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kohaldamisele annab perioodiliselt nõusoleku Põhja-Iirimaa assamblee, kusjuures protokoll esialgse kohaldamise periood kestab neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu⁹.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll kohaselt kohaldatakse teatavaid ELi õiguse sätteid seoses Põhja-Iirimaaga ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis. Lisaks on EL ja Ühendkuningriik Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kokku leppinud, et selles ulatuses, milles ELi õigusnorme kohaldatakse seoses Põhja-Iirimaaga Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, koheldakse Põhja-Iirimaad, nagu see oleks liikmesriik¹⁰.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis on sätestatud, et seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse määrust (EL) nr 608/2013 Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis¹¹.

- Ühendkuningriigi õiguse alusel kaitstud intellektuaalomandiõigustele Põhja-Iirimaal¹² ja

⁸ Väljaastumislepingu artikkel 185.

⁹ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikkel 18.

¹⁰ Väljaastumislepingu artikli 7 lõige 1 koostoimes Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikli 13 lõikega 1.

¹¹ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll artikli 5 lõige 4 ja sama protokoll 2. lisa punkt 45.

¹² Olgu meenutatud, et väljaastumislepingu artikli 54 kohaselt jätkatakse enne üleminekuperioodi lõppu liidus registreeritud või antud teatavate intellektuaalomandiõiguste tagamist Ühendkuningriigis ka pärast üleminekuperioodi lõppu. See tähendab näiteks, et enne üleminekuperioodi lõppu ELis registreeritud või antud kaubamärgi omanikust saab pärast üleminekuperioodi lõppu kahe identse

- ELi intellektuaalomandiõigustele, mis on Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil alusel kaitstud Põhja-Iirimaal,¹³ st
  - määruses (EL) nr 1151/2012¹⁴ sätestatud põllumajandustoodete ja toiduainete kaitstud geograafilised tähised ja päritolunimetused;
  - määruses (EL) 2019/787¹⁵ sätestatud piiritusjookide geograafilised tähised;
  - määruses (EL) nr 251/2014¹⁶ sätestatud aromatiseeritud toodete geograafilised tähised;
  - määruse (EL) nr 1308/2013¹⁷ II osa II jaotise I peatüki 2. ja 3. jaos sätestatud veini päritolunimetused või geograafilised tähised.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil kohaselt ei ole Ühendkuningriigil aga võimalik seoses Põhja-Iirimaaga

- osaleda liidu otsuste tegemises ega kujundamises¹⁸;
- tugineda seoses Põhja-Iirimaaga Ühendkuningriigi antud või läbiviidud hinnangute tunnustamisele¹⁹. Ühendkuningriigi antud või läbiviidud hinnang Põhja-Iirimaa osas kehtib Põhja-Iirimaal²⁰.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- Põhja-Iirimaa suhtes tehtud taotluse rahuldamise otsus, mille on vastu võtnud Ühendkuningriigi pädev tolliasutus, ei ole ELis kehtiv;

---

kaubamärgi omanik: üks neist on õiguslikult kaitstud ELis kui ELi kaubamärk, mis kehtib 27 liikmesriigis, ning teine on õiguslikult kaitstav Ühendkuningriigis kui Ühendkuningriigi kaubamärk.

¹³ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 5 lõige 4 ja sama protokollil 2. lisa punkt 45.

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrus (EL) 2019/787, milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, kirjeldamist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel, piiritusjookide geograafiliste tähistega kaitset ning põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi ja destillaatide kasutamist alkoholsetes jookides (ELT L 130, 17.5.2019, lk 1).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veiniproduktide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistega kaitse kohta (ELT L 84, 20.3.2014, lk 14).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete turgude ühine korraldus (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

¹⁸ Kui vajalikuks osutub teabevahetus või vastastikune konsulteerimine, toimub see Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 15 alusel loodud ühise nõuandetöörühma raames.

¹⁹ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 7 lõike 3 esimene lõik.

²⁰ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollil artikli 7 lõike 3 neljas lõik.

- Põhja-Iirimaa suhtes tehtud taotluse rahuldamise otsus, mille on vastu võtnud Ühendkuningriigi pädev tolliasutus, on Ühendkuningriigis kehtiv seoses Põhja-Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolliga kohaselt Põhja-Iirimaaal kaitstud;
- liidu taotluse rahuldamise otsus, mille on vastu võtnud liikmesriigi pädev tolliasutus, võib hõlmata Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolliga kohaselt Põhja-Iirimaaal kaitstud.

Maksudust ja tolliliitu käsitleval komisjoni veebisaidil (https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/customs-controls/counterfeit-piracy-other-ipr-violations/defend-your-rights_en) antakse üldist teavet õigusnormide kohta, milles käsitletakse intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis. Vajaduse korral lisatakse sellele saidile täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Maksudkorralduse ja tolliliidu peadirektoraat